

MAT-31101 Numeerinen analyysi 1 tentti 29.1.2009

MAT-31106 Numerical Analysis 1 Exam 29.1.2009

Tentissä saa käyttää tavallista tai graafista/ohjemoitavaa laskinta ja yhtä kaksipuolista käsinkirjoitettua A4 sivua muistiinpanoja (ei valokopio). Laskuissa välivaiheet on kirjoitettava näkyviin.

You are allowed to use a plain or graphing/programmable calculator and one handwritten two-sided A4 sheet of notes (not a photocopy). Show all calculation steps.

- ✗ Haluat lainata $L = 150000$ (euroa) ja pystyt maksamaan korkeintaan $M = 600$ (euroa/kk), kun takaisinmaksuaika on $m = 30$ (vuotta). Mikä on korkein kiinteä korko r , jonka pystyt maksamaan? (Käytä kurssilla opetettua menetelmää.)

You need to borrow $L = 150000$ (euros) and you can only afford to pay $M = 600$ (euros per month) on a mortgage loan with repayment period $m = 30$ (years). What is the highest fixed interest rate r that you can afford to pay? (Use one of the numerical methods taught in the course.)

Tiedoksi: / For your information:

$$L = \frac{12M}{r} \left(1 - \left(1 + \frac{r}{12} \right)^{-12m} \right)$$

- ✗ Etsi interpolointipolynomi, joka interpoloi kaikki taulukon datan. / Find a polynomial that interpolates all the data in the table.

x	1	3
$f(x)$	-0.9	0.1
$f'(x)$	-0.2	

- ✗ Selitä adaptiivisen integroinnin “jakaa-ja-valloita” algoritmi. Mitkä ovat adaptiivisen integrointimenetelmän edut tavalliseen (vakioaskeleen) menetelmään verrattuna?

Describe in detail the “divide-and-conquer” algorithm for adaptive quadrature. What are the advantages of adaptive quadrature over ordinary (fixed-step) quadrature?

4. Etsi kolme polynomia, jotka ovat ortogonaalisia seuraavan sisätulon suhteen, ja approksimoi niiden avulla funktiota $f(x) = \sin(\pi x/2)$ lineaarisella polynomilla.

$$(f, g) = f\left(-\frac{\sqrt{3}}{2}\right)g\left(-\frac{\sqrt{3}}{2}\right) + f(0)g(0) + f\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)g\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$$

Find three polynomials that are orthogonal with respect to the above inner product, and use them to approximate the function $f(x) = \sin(\pi x/2)$ by a polynomial of degree 1.

- ✗ Olkoon alkuarvotettava $y' = 2y + 3x$, $y(0) = 4$. Laske $y(0,10)$ käyttäen puolisuunnikkamenetelmää ja askelpituutta $h = 0,05$.

Consider the initial value problem $y' = 2y + 3x$, $y(0) = 4$. Compute $y(0.1)$ using the trapezoidal method with step size $h = 0.05$.

Puolisuunnikkaan menetelmä: / Trapezoidal method:

$$y_{n+1} = y_n + \frac{h}{2}f(x_n, y_n) + \frac{h}{2}f(x_n + h, y_{n+1})$$